

12 May 2011 Thursday 13:45-15:30

Chairmen: Kâhya E., Keskinbora H.K.

MERSİN'DE DOĞUMLA İLGİLİ ÂDETLERİN HALK HEKİMLİĞİ YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

Nilgün Çıblak Coşkun¹

¹Assoc. Prof., Mersin University Faculty of Science and Letters, Dept. of Turkish Language and Literature, nilciblak@mersin.edu.tr

İnsanoğlunun yaşamındaki ilk dönüm noktası doğum olayıdır. Dünyaya gelen her çocuk, ailenin ve akrabalık ilişkilerinin güçlenmesi, soyun sopun devam etmesi anlamına gelmektedir. Sayının artması da gücün, dayanışmanın ve yardımlaşmanın pekiştirilmesi bakımından büyük öneme sahiptir. Bu nedenle çocuğun doğumu, sadece anne ve babayı değil, akrabaları ve komşuları da sevindirmiştir.

Doğum, kadına duyulan saygıyı arttırdığı gibi onun toplum içindeki yerini de sağlamlaştırmaktadır. Aynı şekilde baba da dünyaya gelen çocukla beraber aile, akraba ve yaşadığı çevrede itibar kazanmaktadır. Bu nedenle halk kültüründe daha doğum olayından önce, hatta çocuk sahibi olma isteğinden başlayarak çocuğun sağlıklı doğması, doğumdan sonra anne ve bebeğin her türlü tehlikelerden korunması için doğum çevresinde pek çok âdet, inanç, gelenek ve görenek kümelmiştir. Bunlardan bir kısmı da doğrudan halk hekimliğiyle ilgilidir.

Bu bildiride öncelikle Mersin merkez ve ilçelerinde doğumla ilgili inançlar, gelenek ve görenekler, dinsel ve büyüsel nitelikli uygulamalar tespit edilecek ve ardından söz konusu inanç ve pratiklerin halk hekimliği açısından incelenmesi gerçekleştirilecektir. Sözlü ve yazılı kaynaklardan elde ettiğimiz bilgiler, "doğum öncesi, doğum sonrası ve doğum sonrası" olmak üzere üç ana başlıkta sınıflandırılarak, söz konusu evrelerde bebek ve anneye yönelik halk hekimliği uygulamaları üzerinde durulacaktır. Bildirimizde söz konusu inanç ve pratiklerin daha çok hangi çevrelerde yerine getirildiği, ayrıca günümüzde sosyokültürel hayattaki değişimlere bağlı olarak halkın doğumla ilgili halk hekimliği uygulamalarına yaklaşımı da ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Geçiş dönemleri; Doğum; Halk hekimliği; Mersin; İnanç ve pratikler

FOLK MEDICINAL INVESTIGATION OF TRADITIONAL PRACTICES ABOUT BIRTH IN MERSIN

This paper investigates beliefs, customs, traditions, religious and magical applications about birth from a folk medicinal point of view in Mersin and its counties. The study first classifies information gathered from oral and written sources about birth under three headings "pre-natal, labor and postpartum." After then, the paper explains folk-medicine applications for the baby and mother in these stages, their characteristics and functions. In addition, the paper informs the places and regions in which these beliefs and practices found, and describes people's approach to folk medicinal practices about birth depending on the changes in modern socio-cultural life.

Keywords: Transition periods; Birth; Folk medicine; Mersin; Beliefs and practices.